
«Σε έναν κόσμο σπασμένων μορφών, σκορπισμένων σχέσεων και ορφανεμένων ελπίδων οι άγιοι είναι φως που φέρνει την ενότητα και την παρηγοριά σε όσους και για όσο την ζητούν. Ετούτο ακριβώς ήθελα να ζωγραφίσω όταν έπιασα να ζωγραφίσω την σειρά αυτή των αγιορειτών πατέρων. Δεν ήθελα να είναι απλώς μια σειρά που να αποτυπώνει τες μορφές τους, ούτε όμως και η απόπειρα οπτικοποίησης αφηρημένων εννοιών όπως η αγιότητα ή η θέωση. Αυτό που ήθελα, ήταν να δείξω την εκκλησιολογία των εικόνων τους, την λειτουργία των αγίων μέσα σε έναν κόσμο διάσπασης όπου κι εκείνοι έζησαν και ζουν. Έναν κόσμο που αγάπησαν μέσα από την αγάπη τους για το Χριστό. Έναν κόσμο που μεταμόρφωσαν σε κάποιο μεγάλο ή μικρό βαθμό με την αγάπη τους, με τη θυσία τους, με την διακριτική μετοχή τους στη ζωή.

Όλη η ζωγραφική επομένως που ήθελα να κάνω ήταν μια καταγραφή ενός συστήματος σχέσεων. Η σχέση των αγίων με τον Χριστό, η σχέση τους με την κτίση, με τους άλλους ανθρώπους και με εμάς τους θεατές των εικόνων τους, τους κλητούς αγίους.

Όλες ετούτες τις σχέσεις έπρεπε να γίνουν σχήματα και χρώματα, για να μπορούν έτσι να περάσουν ως αισθητική εμπειρία στους θεατές-κοινωνούς των εικόνων, να γίνουν γνώση και κάλεσμα για μετάνοια και κίνηση ενέργεια για ζωή ως κοινωνία.

Διάλεξα την αυγοτέμπερα ως τεχνική. Το σανίδι ως βάση και χαρτί χειροποίητο ως υπόστρωμα-φορέα για τη ζωγραφική. Ήθελα κάποια λεπτή αδρότητα, κάποια φυσικότητα περισσότερη από την στιλπνή αδιάφορη επιφάνεια του στόκου. Δεν στηρίχτηκα στην λάμπουσα τεχνητή υποστήριξη του χρυσού μετάλλου. Τα χρώματα αρκούσαν για να δώσουν την απλότητα της ζωής των ασκητών πατέρων.

Διάβασα τα βράδνα βίους πολλούς αγιορειτών πατέρων. Στάθηκα σε όσους με συγκίνησαν περισσότερο χωρίς κανένα άλλο κριτήριο. Και ξεκίνησα να ζωγραφίζω.

Προέκυψαν δυο ενότητες. Η μια περιλαμβάνει έντεκα εικόνες που είναι θα έλεγα περισσότερο αφηγηματικές. Οι άγιοι στην ενότητα αυτή είναι σε προσευχή, αναφέρονται στον Χριστό αναζητώντας την αγάπη Του με την αγάπη τους. Σε τοπίο ερημικό οι άγιοι δέονται έχοντας μακρύνει από τες πόλεις του κόσμου, πού αχνοφέγγουν κάπου μακριά σχεδιασμένες χωρίς

πλαστικότητα και κίνηση, χωρίς ενέργεια και πόθο ένωσης και ζωής. Καράβια, που υπάρχουν σε όλες σχεδόν τες εικόνες, διατρέχουν τες θάλασσες σημεία της τρεπτότητας των ανθρωπίνων πραγμάτων και της διαρκούς αναζήτησης των ανθρώπων που εναγωνίως ψάχνουν τη ζωή. Και τριγύρω ιχθύες και ακούραστα αθάνα δέντρα υψώνονται όλα σε δοξολογία προς τον κτίστη και συντροφεύουν την προσευχή, ημερώνουν την αγωνία, γλυκαίνουν τον πόνο των ασκητών. Όλα γίνονται φως ενωμένα μέσα στο φως της παρουσίας του θεού.

Η δεύτερη ενότητα έχει δέκα εικόνες με αγίους σε μπούστα. Εδώ οι άγιοι ίστανται μετωπικοί και αναζητούν να σχετιστούν μαζί μας, αγωνιούν να μας συναντήσουν και να μας μιλήσουν για την αγάπη του Χριστού που ενώνει τον κόσμο και αφορίζει την διάσπαση και την διαίρεση του θανάτου. Στις εικόνες αυτές επιχείρησα περισσότερο να εκθέσω, να δείξω την εκκλησιολογική λειτουργία των εικόνων. Η αφήγηση εδώ δεν αναφέρεται στη σχέση του αγίου με τον Χριστό, ή σε ένα ιστορικό γεγονός, αλλά επιχειρεί να φέρει σε σχέση κοινωνίας τους αγίους με τους Θεατές πιστούς ή απίστευτους, με τον κόσμο όλο. Οι μετωπικές αυτές εικόνες ακολουθώντας την παραδοσιακή εικαστική φιλοσοφία δείχνουν το πώς η Εκκλησία νοεί τις σχέσεις και τη ζωή ως σχέση, ως ενότητα των πάντων εν Χριστώ.

Στις μικρογραφίες αυτές το τοπίο και τα στοιχεία του αποδίδονται συχνά καλλιγραφικά ως ένα σχέδιο ή ένα υφαντό πάνω σε ένα μονόχρωμο κάμπο για να δείξει ο κόσμος ένα στολίδι που ευμορφαίνεται από την παρουσία των αγίων και ευμορφώνει την παρουσία τους. Ο τόπος χάνει το βάρος του για να αναδειχτεί η ανθρώπινη μορφή του αγίου περισσότερο, να γίνει μια ζώσα παρουσία που δεν δεσμεύεται από τα όρια του χώρου και του χρόνου.

Σε κάθε περίπτωση στην όλη σειρά τα εικαστικά εργαλεία, ο ζωγραφικός τρόπος που ακολουθήθηκε, ήταν η βυζαντινή ζωγραφική και τα τεχνάσματά της. Ο ρυθμός και η διαχείριση του χρώματος ως φωτός.»